

УДК 35.081 : 005.57] (06)

Наталія Лісова,

*доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник
відділу економіки та управління загальною середньою освітою*

Інституту педагогіки НАПН України

orcid.org/0000-0001-9363-0981

СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ ПАРТНЕРСТВА У СФЕРІ ОСВІТИ

В умовах війни в країні розширилася мережа різних форм громадської участі в життєдіяльності закладів освіти й відбулося наповнення новим змістом і функціями на засадах партнерства. У процесі дослідження обґрунтовано сутність поняття «соціальне партнерство» й охарактеризовано види соціального партнерства у сфері загальної середньої освіти за суб'єктною ознакою поділу їх структурування: державно-приватне партнерство; галузеве партнерство у сфері охорони здоров'я, у сфері освіти й науки; педагогічне партнерство; соціально-педагогічне партнерство (від масштабу функціонування); соціально-педагогічне партнерство (від способів здійснення); соціально-педагогічне партнерство (від змісту дії); соціально-педагогічне партнерство (від форми партнерства); соціально-педагогічне партнерство (від цілей визначення та реалізації); соціально-педагогічне партнерство (від суб'єктів, учасників освітнього процесу об'єднаних спільною метою).

Партнерство є ключовим поняттям у цій класифікації. Погоджуємося з думкою, що бути партнером – означає мати фактичний вплив на ухвалення рішень і нести відповідальність за їх реалізацію. Сутність партнерства та партнерської взаємодії визначається у соціально-філософських та соціологічних теоріях і концепціях як характер соціальної взаємодії, міжособистісна комунікація, діалог і спілкування; в антропологічних дослідженнях – як об'єктивна реальність, що представлена соціальними інститутами, які забезпечують соціалізацію індивіда й відтворення соціуму. Як суб'єктивна реальність – це суб'єктність людини та її можливість змінювати об'єктивну реальність. Тому потенційні основи партнерства закладені у

самій людині у вигляді кооперативного начала чи її соціальної природи, а саме: діалогічності свідомості й самосвідомості, що характеризує його як чинник становлення людини, особистості, суб'єкта – і одну з важливих умов самореалізації людини.

Варто зауважити, що *основні принципи партнерської взаємодії* щоразу формуються на новому рівні розвитку культури як базові *цінності* суспільної і особистісної свідомості й характеризуються відповідними ціннісними установками. З філософських позицій партнерська взаємодія виступає як безперервний процес, який має такі етапи: діалог, згода або консенсус; практична діяльність, що створюють цикл партнерської взаємодії. У психології сутність партнерської взаємодії також визначається з різних позицій: як самовмотивований процес налагодження контактів між людьми; як модель міжособистісних відносин; як гарант продуктивних взаємин і спосіб вирішення проблем; як показник рівня особистісного і професійного зростання людини; як важлива умова соціалізації особистості тощо» [1, с. 178-179].

Партнерство має різні види: державно-приватне, державно-громадське та галузеве залежно від основ класифікації і галузі його розгляду. Види партнерства можуть розглядатися в межах однієї галузі, або декількох, або в межах усієї соціальної сфери, зважаючи що соціальну структуру суспільства, фундаментальні соціальні інститути, що відповідають за добробут усього населення суспільства в контексті їх практичного впливу на суспільство. Для соціокультурної сфери, до якої належить і сфера освіти, характерним є соціальне партнерство – це такий тип взаємовідносин між органами влади, інститутами громадянського суспільства, підприємництвом, різними соціальними групами, за якого різні соціально-економічні інтереси досягаються шляхом компромісу взаємовигідних цілей та узгоджених дій [2, с. 291; 3].

Соціальне партнерство стосується всіх *сфер суспільства* залежно від класифікаційних ознак їх визначення та розгляду та є базовою видовою категорією. Структуру суспільства можна розглядати під різним кутом зору. Наприклад, її можна звести до сукупності всіх груп, що входять в нього, і тоді ми будемо мати справу перш за все з населенням. Суспільство розглядають

науковці як сукупність п'яти фундаментальних інститутів: сім'я, виробництво, держава, культура (освіта і наука) і релігія, а в деяких працях – як цілісність чотирьох, об'єднавши два останніх – освіту й релігію – в один інститут духовний. Інститути виконують функцію стовпів суспільства.

До соціального партнерства віднесено галузеве, особливність якого полягає в організації партнерства між соціальними інститутами, суб'єктами окремої галузі (сфери) діяльності людини чи суспільства. *Партнерство в галузі освіти* належить до культури або до духовної сфери суспільства, є соціальним, як за сферою поділу суспільства так і за сферою діяльності людини і має різновиди залежно від основи класифікації й розгляду. У науковому дискурсі *партнерство в галузі освіти* розглядають як ідентичне за сутнісно-смісловим контекстом, як *освітнє партнерство*.

Концепція *партнерства в системі загальної середньої освіти* ґрунтується на визнанні взаємозумовленості державних і громадських суб'єктів управління як рівноправних партнерів і розумінні того, що державно-громадське управління розвитком закладів загальної середньої освіти залежить від політичних, економічних, соціокультурних, управлінських чинників, які детермінують переосмислення його сутності, цілей і завдань, управлінської діяльності й партнерської взаємодії в контексті демократизації, децентралізації, гуманізації, ідей миру, національних і демократичних цінностей, екзистенціалізму, довіри й визначених умов ефективного розвитку [4; 5].

Список використаних джерел

1. Онаць О. М. (orcid.org/0000-0003-3323-1289) and Калініна Л.М. (orcid.org/0000-0003-0534-6089) (2022) *Державно-громадське управління закладами загальної середньої освіти на засадах партнерської взаємодії. Найістотніші наукові результати, досягнуті в ході проведення дослідження у 2022 році* In: Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2022 рік. Інститут педагогіки НАПН України, Педагогічна думка, м. Київ, Україна, стор. 177-179. ISBN 978-966-644-627-8
2. Коляда М. (2013). Співвідношення понять «соціальне партнерство» і «соціальний діалог» у трудовому праві: теорія та

- практика. Публічне право. № 4. С.291–296.
3. Коляда М. Співвідношення понять «соціальне партнерство» і «соціальний діалог» у трудовому праві: теорія та практика. Публічне право. 2013. № 4. С.291–296.
 4. Лісова Н. І.(2018). Державно-громадське управління розвитком загальної середньої освіти в малих містах України: монографія за наук. ред. Л. М. Калініної / Н. І. Лісова. – Черкаси: Видавець Пономаренко Р. В. 360 с.
 5. Калініна Л. М. Проблеми та реалії державно-громадського управління освітою на сучасному етапі розвитку демократичного суспільства / Л. М. Калініна // Прозоре управління. – 2012. – № 3. – С. 2–10.

УДК 373.3/.5.018.43:004

Наталя Ларченко,

заступник директора

*Бахмутського НВК «Загальноосвітня школа
I-III ступенів № 11 – багатoproфільний ліцей»*

Бахмутської міської ради Донецької області

СТВОРЕННЯ ЄДИНОГО ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

«Хто хоче змінити світ, нехай змінить себе!»

(Сократ)

Період війни – це час, який спонукає не тільки до згуртування та переосмислення цінностей, а й до розвитку. Розвитку тих напрямів людської діяльності, які в мирний час не набували такого важливого значення. Навіть освітня діяльність, розвиваючись, набирає організаційних форм, які надають максимальні можливості для навчання та виховання. Особливого значення набувають такі поняття, як «цифровізація освіти», «якість».

Комплексне стратегічне бачення цифрової трансформації освіти і науки, яке відповідає засадам реалізації органами виконавчої влади принципів державної політики цифрового розвитку, представляє Концепція цифрової трансформації освіти